

Ďalší zrealizovaný projekt turistov v Tisovci alebo Spoznali sme vôňe Voniacej s príchut'ou histórie

V poslednú májovú sobotu sa zišli turisti a milovníci tisovskej prírody na akcii organizovanej KST Turistickým oddielom KOS Rimavská dolina a Mestským turistickým informačným centrom v Tisovci. Išlo o záverečnú prezentáciu projektu „Za vôňami Voniacej s príchut'ou histórie“.

Projekt o uspel v roku 2012 v Nadácii SPP, v programe Zlepšime spoločne Slovensko. Z takmer 700 predložených projektov, 240 postúpilo do 2. kola a to už do verejného on line hlasovania. Projekt "Za vôňami Voniacej s príchut'ou histórie" súťažil v kategórii SPPoločne pre domovinu a umiestnil sa vďaka aktivite členov oddielu a všetkých správnych ľudí, ktorí za projekt hlasovali, v rámci kraja, na 6. mieste.

Prostredníctvom šiestich informačných panelov nachádzajúcich sa na obidvoch trasách sa turista môže oboznámiť s prírodou, faunou, flórou, či zaujímavosťami lokalít, ktorými chodníky prechádzajú. A to všetko tak trochu s príchut'ou histórie. Tá na nás dýchne hlavne pri paneloch na Šťavici a Dieliku a z časti aj na samotnej vrcholovej lúke na Voniacej. Zámerom predkladateľov projektu bolo jestvujúce dve značené trasy z Tisovca na Voniacu zatraktívniť a oživiť.

Pribudlo na nich 6 informačných bodov:

1. Za vôňami Voniacej s príchut'ou histórie –

- popis o projekte a trasách na Voniacu (Autobusové nástupište)

2. Šťavica –

- obsahuje údaje o lokalite a minerálnom prameni (areál Šťavice)

3. Dielik -

- opisuje lokalitu a boje v SNP a pri oslobodzovaní mesta (sedlo Dielik)

4. ŠPR Šarkanica – Martinova dolina-

- informuje o prírode a zaujímavostiach lokality (ústie Martinovej doliny)

5. Tisovská Voniaca –

- venovaný faune a flóre Voniacej, histórii Poľovníckeho združenia a chaty Voniaca (lúka na Voniacej)

6. Sovy a dravé vtáky –

- ponúka zaujímavosti zo života dravých vtákov Muránskej planiny (pri turistickom smerovníku na Ľavkove)

Na autobusom nástupišti, kde bol zraz účastníkov, prebehol aj malý milý kultúrny program, o ktorý sa postarali deti z Materskej školy pod vedením riaditeľky Základnej umeleckej školy v Tisovci, pani Ľubice Sabovej. Po ich pesničkách o prírode nasledovalo záverečné zhodnotenie projektu a báseň Karola Hrušku zložená pre túto udalosť v podaní jej autora. Potom už zostávalo len odhaliť prvý informačný panel a vydať sa za vôňami Voniacej s príchutou histórie a spoznávať jednotlivé informačné body na trase. Po zastávkach na Šťavici, Dieliku a v Martinovej doline si účastníci vyšliapali jediný stupák na trase a čakal ich piaty panel na lúke pri poľovníckej chate. Pre skalných turistov a odvážlivcov, ktorí aj napriek rannému nepríjemne vyzerajúcemu počasiu boli odhodlaní podniknúť túru a vystúpili až na vrchol Voniacej, čakal guláš z diviny a penivý chmeľový nápoj, prípadne džús. Späť do Tisovca smerovali kroky takmer šesťdesiatich turistov po druhej výstupovej trase. Zbojnickým chodníčkom po zelenej značke, popri vynovenej studničke a okolo posledného zo šiestich panelov na Ľavkove.

Vybudovaním informačných panelov sme získali už štvrtý lupienok do štvorlístka najzaujímavejších chodníkov v okolí Tisovca. Vynovené trasy z Tisovca na Voniacu sú tak po chodníkoch na Hradovú, Trstie a k prameňu Rimavy, ďalším turistickým lákadlom, ktorý snáď tiež napomôže k rozvoju cestovného ruchu v regióne a prispeje k zvýšenej návštevnosti mesta Tisovec a spoznávaniu krás okolitej prírody aktívnou turistikou.

Tak teda spoznajte a užívajte si nové dielo a doprajme ho aj ďalším. Nech nám slúži dlhé roky a prináša radosť a poučenie všetkým.

Dušan Kojnok

Pár údajov o projekte.

Predkladateľ projektu: Klub slovenských turistov Turistický oddiel KOS Rimavská dolina so sídlom v Tisovci.

Celková hodnota diela: 4500,00 €

Suma schválená Nadáciou SPP: 4120,00 €

Technická dokumentácia k projektu: Milan Slabej ml.

Textová časť na paneloch: Ing. Jana Šmídtová, Ing. Drahoš Blanár a Jerguš Tesák z NP Muránska planina, Ing. Dušan Hutka a Dušan Kojnok.

Preklad textov do angličtiny: Evanjelické gymnázium v Tisovci

Fotografie: Milan Slabej, Ing. Dušan Hutka, Dušan Kojnok, Jaroslav Brndiar, pracovníci a priatelia Národného parku Muránska planina a archívy autorov textov, turistického oddielu a Poľovníckeho združenia Voniaca.

Autor mapky Voniaca: Jaroslav Brndiar.

Spracovanie drevnej hmoty, výroba konštrukcií panelov a studničky s lavičkami: Mestské lesy Tisovec.

Na realizácii projektu oddiel spolupracoval s Mestským turistickým informačným centrom v kníhkupectve INFO v Tisovci, Komisiou podnikateľskou, cestovného ruchu a regionálneho rozvoja pri Mestskom zastupiteľstve v Tisovci a Komisiou kultúry a športu.

Keďže poskytnutá suma bola poukázaná hlavne na materiál, ostatné náklady znášal turistický oddiel. Dobrovoľne a aktívne sa na prácach podieľali v prevažnej miere členovia KST TO KOS Rimavská dolina a to počas brigád, ktorých sa od septembra 2012 uskutočnilo takmer 20.

Práce realizované formou dobrovoľníckej práce:

- spracovanie projektu
- spracovanie technickej dokumentácie
- spracovanie podkladov na informačné panely
- vytvorenie textov a ich preklad do angličtiny
- výber a poskytnutie fotografií na náučné panely
- doplnenie turistických značiek na trase na Voniacu
- vyznačenie miestnej značky z námestia po veľkú železničnú stanicu
- doprava materiálu na stanovišťa
- zapožičanie náradia

- vyčistenie studničky
- osadenie lavičiek a prístreškov do betónového podkladu
- náter lavičiek, šindľov a prístreškov na panely a studničku
- dobudovanie studničky a osadenie prístreška
- inštalácia informačných panelov na drevené prístrešky
- propagácia náučného chodníka
- zabezpečenie a príprava textovej a obrazovej časti a grafických návrhov na informačné panely a propagačný materiál
- spolupráca na grafických návrhoch panelov a propagačnej brožúrky a korektúry textov

Pikoškou, trochu smutnou, bola skutočnosť, že v noci zo 7. na 8. mája neznámi vandali zničili už postavenú drevenú konštrukciu panela na sedle Dielik. Bolo potrebné zabezpečiť odvoz zdevastovaného a vyvaleného panela a dať ho zrenovovať. 18. mája sme už zrekonštruovaný drevený panel nanovo osadil, natreli a zastrešili. Od zámeru podať projekt po jeho finále prešiel takmer rok. Bolo to obdobie, počas ktorého bolo nutné postupne zabezpečiť množstvo menších i väčších organizačných záležitostí a brigád a s výsledkom tejto mravčej práce sa môžete oboznámiť, ak sa vydáte za vôňami Voniacej s príchuťou histórie. Brožúrka je k dispozícii v Mestskom turistickom informačnom centre v kníhkupectve INFO Tisovec.

Dušan Kojnok
predseda TO KOS Rim.dolina

Náučné panely boli zriadené a osadené vďaka finančnej podpore SPP, Nadácie SPP a EkoFondu v rámci grantového programu SPPoločne, v kategórii „SPPoločne pre domovinu“.